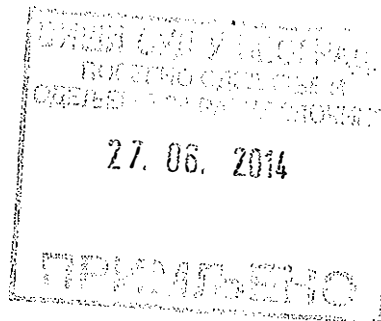

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Кж 1 По2 6/13
Дана 14.05.2014. године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија Сенише Важића, председника већа, Соње Манојловић, мр Сретка Јанковића, Омера Хаџиомеровића и др Миодрага Мајића, чланова већа, уз учешће судијског сарадника Мирјане Новић, записничара, у кривичном поступку против **окривљеног Богдановић Дамира и др**, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, одлучујући о жалбама Тужилаштва за ратне злочине, окривљеног Богдановић Дамира, браниоца окривљеног Богдановић Дамира, адвоката Милосављевић Александра, браниоца окривљеног Стојановић Зорана, адвоката Живановић Гордане, окривљеног Гаврић Томислава, браниоца окривљеног Гаврић Томислава, адвоката Бирман Милана, браниоца окривљеног Шевић Ђорђа, адвоката Симић Сенише, окривљеног Алић Зорана, браниоца окривљеног Алић Зорана, адвоката Кузовић Јасминке, окривљеног Ђурђевић Зорана, браниоца окривљеног Ђурђевић Зорана, адвоката Бобић Светлане и браниоца окривљене Ђекић Драгане, адвоката Нинић Горана, изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине К.По2 42/2010 од 22.02.2013. године, након одржане јавне седнице већа дана 12 и 13 маја 2014. године, у присуству заменика Тужилаштва за ратне злочине Милана Петровића, окривљеног Богдановић Дамира, окривљеног Гаврић Томислава, окривљеног Шевић Ђорђа, окривљеног Алић Зорана, окривљеног Ђурђевић Зорана, окривљеног Ђекић Драгане и бранилаца окривљених, адвоката Милосављевић Александра, адвоката Гордане Живановић, адвоката Бирман Милана, адвоката Симић Сенише, адвоката Јасминке Кузовић, адвоката Светлане Бобић и адвоката Нинић Горана, а у одсуству окривљеног Стојановић Зорана, за кога се повратница вратила са назнаком „умро“, **дана 14 маја 2014. године**, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба Тужилаштва за ратне злочине, у делу којој се односи на окривљеног Шевић Ђорђа и радње кривичног дела описане

под тачком 2 изреке пресуде, везано за догађај на месту званом „Хамзићи“ у селу Шетић, па се пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине, К.По2 42/2010 од 22.02.2013. године, у наведеном делу **ПОТВРЂУЈЕ**.

II

УСВАЈАЈУ СЕ жалбе окривљеног Богдановић Дамира, његовог браниоца, адвоката Милосављевић Александра, окривљеног Гаврић Томислава, његовог браниоца, адвоката Бирман Милана, браниоца окривљеног Шевић Ђорђа, адвоката Симић Синише, окривљеног Алић Зорана и његовог браниоца, адвоката Кузовић Јасминке, окривљеног Ђурђевић Зорана и његовог браниоца, адвоката Бобић Светлане, браниоца окривљене Ђекић Драгане, адвоката Нинић Горана, па се **УКИДА** пресуда Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине, К.По2 42/2010 од 22.02.2013. године, у осуђујућем делу у односу на окривљене Богдановић Дамира, Гаврић Томислава, Шевић Ђорђа, Алић Зорана, Ђурђевић Зорана и Ђекић Драгану, па се предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

III

ОБУСТАВЉА СЕ кривични поступак против окривљеног Стојановић Зорана, за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези са чланом 22 КЗ СРЈ услед смрти окривљеног.

Образложење

I

ПРВОСТЕПЕНА ПРЕСУДА, ИЗЈАВЉЕНЕ ЖАЛБЕ И ПОДНЕТИ ОДГОВОРИ

1. Пресудом Вишег суда у Београду, Одељење за ратне злочине, К.По2 42/2010 од 22.02.2013. године, окривљени Богдановић Дамир, Стојановић Зоран, Гаврић Томислав, Шевић Ђорђе, Алић Зоран, Ђурђевић Зоран и Ђекић Драгана оглашени су кривим што су као саизвршиоци извршили кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, па је окривљени Богдановић Дамир осуђен на казну затвора у трајању од 2 (две) године, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 06.11.2009. до 16.09.2010. године, окривљени Стојановић Зоран на казну затвора у трајању од 20 (двадесет) година, окривљени Гаврић Томислав на казну затвора у трајању од 10 (десет) година, окривљени Алић Зоран на казну затвора у трајању од 10 (десет) година, окривљени Ђурђевић Зоран на казну

затвора у трајању од 20 (двадесет) година, окривљена Ђекић Драгана на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, а окривљеном Шевић Ђорђу је претходно утврђена казна затвора у трајању од 5 (пет) година, а потом, на основу одредбе члана 49 КЗ СРЈ, узета као утврђена казна затвора у трајању од 15 (петнаест) година која му је изречена правноснажном пресудом Окружног суда у Београду К.бр.1419/04 од 15.07.2005. године, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година. На основу одредбе члана 264 став 4 ЗКП, окривљени су ослобођени плаћања трошкова кривичног поступка, те је одређено да исти падају на терет буџетских средстава суда. На основу одредбе члана 258 став 3 ЗКП оштећени Зијо Рибић, Алија Бајрић и Шериф Агановић су ради остваривања имовинско-правног захтева упућени на парницу.

2. Против наведене пресуде жалбе су изјавили:

3. - Тужилаштво за ратне злочине, због погрешно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, наводећи да је првостепени суд у спроведеном кривичном поступку правилно и потпуно утврдио све одлучне чињенице важне за законито пресуђење у овој кривично-правној ствари у односу на све окривљене, осим у односу на окривљеног Шевић Ђорђа, налазећи да правилном оценом изведених доказа са довољно поузданости и извесности ван сваке разумне сумње указује на то да се окривљени Шевић Ђорђе заједно са осталим окривљенима у првим ноћним часовима 12.07.1992. године налазио у возилима којима су две жене и оштећени Роми из Скочића, на место звано „Хамзићи“ у село Шетић, те да су сви заједно учествовали у радњи убиства 27 цивилних лица и рањавању једног цивилног лица. Тужилаштво у жалби наводи да се негативном енумерацијом ван сваке разумне сумње из изведених доказа може закључити да је окривљени Шевић Ђорђе био на месту званом „Хамзићи“. Такође, Тужилаштво је мишљења да је изречене казне везано за окривљеног Шевић Ђорђа, чак и без радњи кривичног дела које су означене под тачком 2 на месту званом „Хамзићи“, преблага, јер је минимум запрећене казне за радњу кривичног дела која у себи садржи бројне и дуготрајне радње нечовечног поступања, из ког разлога је предложио да другостепени суд у односу на окривљеног Шевић Ђорђа преиначи пресуду, огласи га кривим и за радње кривичног дела означено под тачком 2 изреке пресуде, те му изрекне казну затвора у трајању од двадесет година;

4. - окривљени Богдановић Дамир, не наводећи законски основ због ког побија жалбу, али спорећи правилност утврђеног чињеничног стања, оспоравајући исказ сведока „Алфе“, са предлогом да другостепени суд размотри поднету жалбу и укине пресуду у односу на њега;

5. - бранилац окривљеног Богдановић Дамира, адвокат Милосављевић Александар, због битне повреде одредаба кривичног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, истичући да се на исказу заштићеног сведока „Алфе“ не може заснивати првостепена пресуда, тим пре што друга два

сведока „Бета“ и „Гама“ у више наврата у својим сведочењима су експлицитно навели да их Дамир ни на који начин није малтретирао, нити на било шта присиљавао. Такође, бранилац истиче да окривљени Богдановић није имао потребу да присиљава било кога на било шта, с обзиром на то да је заједно са три сведока, који су у овом кривичном поступку заштићени, све време боравила и особа чије име је Муневера, а која је до данашњег дана и супруга Дамира Богдановића. Одбрана сматра да ни једна радња која је стављена на терет окривљеном Богдановићу не представља радњу којом се крши Женевска конвенција, тим пре што се окривљеном Богдановићу ставља на терет да је по доласку у јединицу приморао оштећену „Алфа“ да пере његову одећу, а да је нечовечно поступао према оштећенима, тако што је „Алфу“, „Бету“ и „Гаму“ приморавао да спремају храну, да перу одећу, униформе, чисте објекте у којима су смештени, из ког разлога по налажењу одбране у опису кривичног дела нема ни говора о кршењу одредби Женевске конвенције. Одбрана указује на то да у конкретном случају, да би постојале радње кривичног дела нечовечног поступања неопходно да се утврди да су душевне или телесне патње и насрт на људско достојанство тешке, а у конкретним случајевима изведеним доказима то није утврђено. Предложио је да другостепени суд усвоји жалбу и преиначи пресуду, те ослободи окривљеног за наведено кривично дело, јер није доказано да је учинио исто или да укине пресуду, а предмет врати на поновно суђење првостепеном суду;

6. - окривљени Томислав Гаврић, због битне повреде одредаба кривичног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, оспоравајући исказ сведока заштићеног „Алфе“, цитирајући наведени исказ и анализирајући у којим деловима је исти мењала. Окривљени истиче и то да суд није, без обзира што је сведок Сенија Бећировић пристала на крају да да исказ у овом кривичном поступку, прихватио предлог да се саслуша у својству сведока, иако би сведок могао да посведочи о многим догађајима у критичном периоду. Окривљени Гаврић Томислав је спорио и чињеницу да јесте осуђиван до сада, али за имовинска кривична дела и то без употребе насиља, из ког разлога и спори одлуку о казни. Предложио је да другостепени суд укине пресуду, ослободи га оптужбе или предмет врати на поновни поступак, уз предлог да суд саслуша и сведока Сенију Бећировић;

7. - бранилац окривљеног Гаврић Томислава, адвокат Бирман Милан, због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона, истичући да у изреци пресуде нису наведене радње које би представљале радње бића кривичног дела које је окривљенима стављено на терет, те да ниједна радња у односу на окривљеног Гаврића није конкретизована, а поготово не доказана, јер исто не произлази из било ког изведеног доказа. Бранилац исто тако указује да је суд повредио одредбе ЗКП када је одбио предлог браниоца окривљеног Гаврића, да суд на главном претресу саслуша сведока Сенију Бећировић, с обзиром на то да је сведок очевидац кривичног дела, те да одбрана окривљеног Гаврића ни у једном

предлогу није ограничила саслушање предложеног сведока на само окривљеног Гаврића, нити на тако нешто бранилац окривљеног има право. Одбрана указује и на погрешно утврђено чињенично стање, с обзиром на то да је првостепени суд пресуду засновао само на исказима сведока оштећених „Алфа“ и „Бета“, цитирајући и анализирајући дате исказе, те их истовремено и оспоравајући. Одбрана предлаже да другостепени суд укине пресуду, а предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да његовог брањеника ослободи од оптужбе;

8. - бранилац окривљеног Шевић Ђорђа, адвокат Синиша Симић, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона, погрешно утврђеног чињеничног стања и одлуке о кривичној санкцији, указујући на то да у конкретном случају није доказано да је његов брањеник извршио кривично дело које му је стављено на терет. Одбрана указује да се анализирањем изреке пресуде може закључити да се под тачком 1, а везано за догађај у месту Скочић, за окривљеног Шевића наводи да је учесник уласка у село, али не наводи нити да је био међу лицима која су срушила цамију, нити да је вршио претрес ромских кућа, да је одузимао ствари, нити да је неког тукао и мучио. Такође, под тачком 3 одбрана сматра, а везано за село Малишић, да је он са јединицом боравио у селу, али се не наводи да му је неко под принудом спремао храну, прао одећу, нити да је неког тукао, силовао, вређао, понижавао, те да у образложењу нема описа радњи кривичног дела за које је и оглашен кривим. Такође, одбрана указује да је недопустиво да је првостепена пресуда заснована искључиво на исказу сведока „Алфе“, чији исказ одбрана оспорава. Предлаже да другостепени суд преиначи пресуду, те окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело или да укине пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење;

9. - окривљени Алић Зоран, из свих законом прописаних разлога, указујући на то да је одлука првостепеног суда управо резултат погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, као и погрешне оцене изведених доказа, јер првостепени суд није утврдио одлучну чињеницу да се он саглашавао са радњама других, те да ли је постојала радња чувања страже. Окривљени истиче да у изреци није назначена, нити опредељена, нити конкретно описана његова радња извршења као саизвршиоца у погледу догађаја у селу Скочић, рушења цамија и у селу Хамзићи убијање цивила. По оцени окривљеног, првостепени суд једноставно, штуро и уопштено наводи да је он чувао стражу, што је недовољно и неконкретизовано, а неистинито и произвољно је и закључивање првостепеног суда о постојању тих радњи. Такође, када је у питању догађај у месту Хамзићи, у изреци пресуде је наведено уопштено да је окривљени Алић „чувао стражу“, уз додатак „саглашавајући се са радњама других“, што у конкретном случају није ни доказано. Окривљени указује на то да је и неправилна пресуда у делу одлуке о казни, тим пре што је суд пропустио да примени одредбе Закона о [REDACTED] кривичних дела, који дозвољава блаже кажњавање, а првостепени суд није образложио зашто није

применио одредбе тог Закона. Предложио је да другостепени суд преиначи ожалбену пресуду, те му изрекне блажу казну или пресуду укине, а предмет врати на поновно одлучивање;

10. - бранилац окривљеног Алић Зорана, адвокат Кузовић Јасминка, због свих законом прописаних разлога, истичући да у конкретном случају нема доказа о умишљају окривљеног, ни директном, ни евентуалном, те нема доказа о постојању објективне, а ни субјективне околности за постојање саизвршилаштва. Одбрана окривљеног Алића спори и исказе саслушаних сведока, оштећених „Алфа“, „Бета“ и „Гаме“, као и одлуку о кривичној санкцији, истичући да првостепени суд није поступио према одредбама Закона о [REDACTED] кривичних дела. Предложио је да другостепени суд преиначи ожалбену пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе за кривично дело које му је стављено на терет или да му изрекне блажу казну или да првостепену пресуду укине, а предмет врати на поновно одлучивање;

11. - окривљени Ђурђевић Зоран, због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, оспоравајући чињеницу да је суд на несумњив начин утврдио да је реч о њему као „Зорану из Шапца“, као и исказе саслушаних сведока - оштећених, указујући на то да је у току поступка доведен у питање и идентитет заштићеног сведока „Алфе“;

12. - бранилац окривљеног Ђурђевић Зорана, адвокат Бобић Светлана, из свих законом прописаних разлога, указујући на сумњу у утврђени идентитет да је управо окривљени Ђурђевић Зоран, извесни „Зоран из Шапца“, те оспоравајући дате исказе саслушаних сведока. Одбрана сматра да у погледу примедби које се односе на ранији живот сведокиње „Алфа“ суд требао, приликом утврђивања кредибилитета оваквог сведока, као и одлучивања у којој мери наведеном сведоку суд поклања веру, ценити детаљније ценити исказе. Одбрана сматра да је суд погрешно на страни 63 навео да је заштићени сведок „Алфа“ одмах са сигурношћу указала на окривљеног, пропустивши да наведе у којим околностима је променила исказ. По налажењу одбране, у ситуацији да је окривљени Ђурђевић предузео радње кривичног дела које су му стављене на терет и да је више пута злостављао и мучио оштећену, тешко би било поверовати да се једино његовог лика и гласа оштећена не би сећала. Такође, одбрана спори и утврђење чињенице да ли се у конкретном случају ради о примарној или секундарној гробници, посмртни остаци ексхумирани из секундарне масовне гробнице су некомплетни, те је немогуће извршити коначан процес идентификације осам лица која нису пронађена. Одбрана управо указује на то да не спори сведочење оштећеног Зије Рибића, али да исто тако из његовог исказа није јасно да ли му је познато ко је од присутних том приликом смртно страдао, ко је био рањен, а нарочито у околностима када он не памти да је у јаму била накнадно бачена бомба, те да нема доказа где је уствари бачена бомба чија експлозија се чула. Одбрана указује и на погрешну одлуку о кривичној санкцији,

истичући да је изречена казна непримерено висока и апсолутно несразмерна казненој политици земаља у региону. Предложио је да другостепени суд усвоји жалбу, ожалбену пресуду преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе или да укине пресуду, а предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлуку;

13. - бранилац окривљене Ђекић Драгане, адвокат Нинић Горан, из свих законом прописаних разлога, указујући на то да је првостепена одлука неразумљива јер је противна основним начелима кривичног права, у смислу индивидуализације кривице сваког од окривљених, те се у конкретном случају овде не суди окривљенима као појединцима који су извршили кривична дела, већ се суди добровољачкој јединици „Симини четници“, која је као војна формација била у саставу Територијалне одбране и под непосредном командом Дринског корпуса, са седиштем Команде у Зворнику. По налажењу одбране, неприхватљиво је да у изреци пресуде стоји „један број припадника ове јединице је учествовао у рушењу, а други број припадника јединице је чувао стражу“, чиме се не индивидуализују радње кривичног дела. Такође, првостепеном пресудом се утврђује да су окривљени поступали као саизвршиоци, али није разјаснио ко је наредио акцију у селу Скочић, те уколико се радило о самовољној акцији појединца или групе, ко је био у саставу те групе, са којом улогом и утицајем на групу, а што је све првостепени суд пренебрегао чињеницом и формулацијом „саглашавајући се са предузетим радњама једних, других и своје јединице“. По оцени одбране, пресуда је неодржива, јер је окривљена Ђекић Драгана осуђена за дело ратног злочина против цивилног становништва, иако није утврђено да је наредбодавац, нити се било која од њених радњи описаних у пресуди сама за себе може сматрати незаконитом. Одбрана Ђекић Драгане спори и исказе саслушаних заштићених сведока, налазећи да су неискрени и манипулативни, те се на основу њих није могла засновати првостепена пресуда. Одбрана указује и на то да је о односу окривљене Ђекић Драгане према заробљеним женама најбоље сведочила Бећировић Сенија, који сведок је истакла да је једина Ђекић Драгана особа која јој је пружила заштиту од злостављања, али записник је издвојен из списка, јер сведоку Сенији није дозвољено да сведочи, с обзиром да се на главном претресу позвала на права повлашћеног сведока, те иако је такву изјаву до краја претреса сведок повукао, првостепени суд није дозволио да поново сведочи. Предложио је да другостепени суд уважи жалбу, укине пресуду, а предмет врати на поновно суђење или да пресуду преиначи, а окривљену ослободи од оптужбе.

14. Бранилац окривљеног Шевић Ђорђа, адвокат Симић Синиша, поднео је суду одговор на жалбу Тужилаштва за ратне злочине, са предлогом да другостепени суд поднету жалбу одбије као неосновану.

15. Тужилаштво за ратне злочине је у поднеску Ктж.6/13 од 15.10.2013. године ставило предлог да другостепени суд након одржаног претреса уважи жалбу Тужиоца за ратне злочине, преиначи ожалбену пресуду само у односу на

окривљеног Шевић Ђорђа и окривљеног огласи кривим и за радњу кривичног дела описаног под тачком 2 пресуде, а која носи наслов „на месту званом Хамзићи у селу Шетић“ уз изрицање казне затвора од двадесет година, а да жалбе окривљених и њихових бранилаца одбије као неосноване.

16. Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, је одржао пре свега јавни део седнице, дана 12. и 13. маја 2014. године и у то у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Милана Петровића, окривљених Богдановић Дамира, Гаврић Томислава, Шевић Ђорђа, Алић Зорана, Ђурђевић Зорана, Ђекић Драгане и бранилаца окривљених, адвоката Милосављевић Александра, адвоката Живановић Гордане, адвоката Бирман Милана, адвоката Симић Синише, адвоката Кузовић Јасминке, адвоката Бобић Светлане и адвоката Нинић Горана, на којој је размотрио првостепену пресуду у смислу одредбе члана 451 став 1 ЗКП, у оквиру основа, дела и правца побијања истакнутим у поднетим жалбама, па је, по разматрању жалбених навода и предлога дана 14. маја 2014. године, нашао:

17. Жалба Тужилаштва за ратне злочине је неоснована, док су жалбе окривљених и њихових бранилаца основане.

II

РАЗЛОЗИ ЗА ОДБИЈАЊЕ ЖАЛБЕ ТУЖИЛАШТВА ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ У ОДНОСУ НА ОКРИВЉЕНОГ ШЕВИЋ ГОРАНА И ПОТВРЂИВАЊЕ ДЕЛА ПРВОСТЕПЕНЕ ПРЕСУДЕ *(радње описане под тачком 2 изреке пресуде)*

18. Тужилаштво у жалби истиче да су према исказима оштећених, заштићених сведокиња и сведока Рибичи Зије, али и на основу одбране окривљеног Алић Зорана, сви преостали припадници јединице „Симини четници“, па дакле и окривљени Шевић Ђорђе, са цивилним лицима су отишли „даље путем према Шетићима, тј. до једне јаме на месту званом „Хамзићи“, где су извршили убијање цивилних лица“. Тужилаштво истиче да ниједан од изведених доказа није указао да су се теретна возила са припадницима јединице „Симини четници“ и цивилним лицима заустављала, нити да је било ко од њих излазио, из чега се „негативном енумерацијом“ ван сваке разумне сумње може закључити да је окривљени Шевић Ђорђе био на месту званом „Хамзићи“.

19. Првостепени суд, образлажући зашто сматра да у конкретном случају није доказано да је окривљени Шевић Ђорђе, критичном приликом, када је у питању тачка 2 изреке пресуде под насловом „На месту званом Хамзићи, село Шетић, учествовао са другим припадницима јединице „Симини четници“ у убијању 27 цивила ромске етничке припадности и у рањавању оштећеног Зије Рибича, на страни 118 наводи да нико од оштећених, а ни окривљени не везују окривљеног Шевића за критични догађај, нити спомињу да је критичном приликом

окривљени Шевић Ђорђе био у селу Шетићи, насеље Хамзићи.

20. Испитујући правилност и законитост наведеног закључка првостепеног суда, другостепени суд је мишљења да је закључак правилан, те да је првостепени суд дао аргументоване разлоге који жалбом Тужилаштва за ратне злочине није доведен у сумњу.

21. Наиме, окривљени Шевић није признао извршење овог кривичног дела, а нико од саслушаних окривљених у својим одбранама не везује окривљеног Шевића за место Шетићи, па чак ни сведок Рибих Зијо. По налажењу Апелационог суда у Београду, у конкретном случају не може се „негативном енумерацијом“, како то Тужилаштво у жалби истиче, закључити да је окривљени Шевић предузео радње кривичног дела, описане под тачком 2, под називом „на месту званом Хамзићи у селу Шетић“, јер утврђене чињенице да је окривљени Шевић био у групи припадника „Симини четници“, да је учествовао у радњама у месту Скочић, те да у месту Скочић нико од припадника те јединице није остао, не воде ка само једном закључку - да је окривљени једино могао да буде у месту Шетићи, већ се из таквих чињеница могу извести различити закључци. Чињеница да нико није рекао да је окривљени Шевић изашао из ципа, те да је морао бити у селу Хамзићи, на коју Тужилац указује, не може бити довољна да би се окривљени огласио кривим и да би се са несумњивом сигурношћу закључило да је окривљени Шевић био присутан и на месту убиства Рома, из ког разлога је првостепени суд правилно изоставио радње окривљеног Шевића описане у оптужници.

Закључак

22. Имајући на уму напред изнето, Апелациони суд у Београду је жалбу Тужилаштва за ратне злочине одбио као неосновану, налазећи да Тужилаштво није доказало у току кривичног поступка да је окривљени Шевић Ђорђе био у време и на месту када су у питању радње кривичног дела описане под тачком 2 изреке пресуде.

III

РАЗЛОЗИ ЗА УСВАЈАЊЕ ЖАЛБИ И УКИДАЊЕ ПРВОСТЕПЕНЕ ПРЕСУДЕ

23. Основано се изјављеним жалбама истиче да је побијана пресуда донета уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438 став 1 тачка 1 и став 2 тачка 2 ЗКП, будући да је, и по налажењу Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине, изрека ожалбене пресуде неразумљива, противречна сама себи, у образложењу пресуде нема довољно разлога о одлучним

чињеницама које су предмет доказивања у овом поступку, а разлози који су дати потпуно су нејасни, због чега је и чињенично стање остало погрешно и непотпуно утврђено, а на које повреде се основано у изјављеним жалбама указује, па се, у смислу члана 458 ЗКП, укидање првостепене пресуде показује нужним.

1. "Место Скочић" (став I тачка I изреке првостепене пресуде)

24. У изреци ожалбене пресуде је наведено да су окривљени Стојановић, Шевић, Алић, Ђурђевић и Ђекић заједно са другим НН припадницима јединице „Симини четници“, наоружани ушли у село Скочић, где су прво без било какве војне потребе срушили џамију постављањем експлозива, на тај начин што је један број припадника јединице учествовао у рушењу, а други број припадника јединице чувао стражу, међу којима је био и окривљени Алић Зоран, те су на тај начин учистили имовину великих размера. Првостепени суд на страни 75 и 76 образлаже да је из исказа оштећених, одбране окривљеног Алића утврдио да је јединица „Симини четници“ када је ушла у Скочић прво отишла у правцу џамије у намери да је сруши, што су потом и учинили. Првостепени суд наводи да су окривљени поступали на бази подела улога, свесни заједничког деловања, саглашавајући се са радњама осталих припадника јединице, намеравајући да предузму конкретну радњу и у наведеном учествују као саизвршиоци, посебно имајући у виду да су и раније рушили верске објекте.

25. Одбрана у жалбама указује на то да нису назначене конкретне радње окривљених као саизвршилаца у погледу догађаја у селу Скочић везано за рушење џамије, као и да је пресуда у том делу неразумљива јер је противна основним начелима кривичног права у смислу индивидуализације кривице сваког од окривљених.

26. Пре свега, по налажењу Апелационог суда у Београду, није довољно да се само наведе да су окривљени као саизвршиоци поступали, већ је неопходно да се у изреци пресуде наведе свака појединачна радња окривљеног. У овако конципираној оптужници, по оцени овог суда, нису јасно издиференциране радње које је предузео сваки од окривљених, а и сам првостепени суд у току поступка није несумњиво разграничио поједине радње. По становишту Апелационог суда у Београду, овако нејасна изрека „неки су рушили џамију, а неки чували стражу“ онемогућава окривљене и у развијању делотворне одбране, имајући у виду да је окривљеном нужно обезбедити да у свакој фази поступка тачно зна шта му се ставља на терет, како би био у прилици са се брани од чињеничних и правних тврдњи тужиоца.

27. По налажењу овог суда, првостепени суд је у току поступка утврдио рушење џамије, али не и ко је рушио џамију. Доказе које првостепени суд прихвата и налази да говоре у прилог томе да су окривљени Ђурђевић Зоран,

Бекић Драгана и Алић Зоран предузели радње описане под тачком 1 овај суд не може прихватити, јер је изведеним доказима само утврђено да је у селу Скочић била јединица „Симини четници“ која је срушила џамију. Међутим, није утврђено које радње је свако од окривљених предузео, што такође првостепену пресуду у погледу ових одлучних чињеница чини неразумљивом и нејасном, како се то истиче и изјављеним жалбама.

28. С тим у вези, а када је у питању саизвршилаштво, суд на страни 77, у ставу другом наводи да из свега наведеног произлази да су у конкретном случају припадници јединице имали тачно одређене улоге приликом рушења џамије, тако што су поједини учествовали у њеном рушењу, док су се други налазили у близини и обезбеђивали наведено место чувајући стражу, а што је била и улога окривљеног Алића. Управо такво образложење по оцени овог суда говори о нејасноћи изреке, јер ни првостепени суд не образлаже тачно одређене радње окривљених. Овакво образложење саизвршилаштва је неприхватљиво, пре свега што се из изреке пресуде не види које су то тачно одређене улоге, нити на који начин су окривљени, ако су се налазили у то време и на критичном месту, како је то наведено, учествовали у рушењу џамије, као и од чега су и од којих лица окривљени обезбеђивали наведено место.

29. У образложењу пресуде на страни 77 суд закључак о саизвршилаштву и учешћу окривљених које је битно утицало на извршење кривичног дела изводи на основу тога што је у току кривичног поступка неспорно утврђено да су сви припадници јединице који су тог дана били у Скочићу са оба возила се упутили према џамији, зауставили се у њеној близини и да су са командантом Симом отишли неки борци који су знали да рукују експлозивом, да су остали код камиона са оружјем и муницијом коју су понели на тај начин обезбеђујући место, чиме су чували стражу и пазили да неко од бораца противничке стране у оружаном сукобу не наиђе. Међутим, за такав закључак, о чувању страже, наведени разлози нису довољни. По мишљењу Апелационог суда у Београду, Одељења за ратне злочине суд је морао да пре свега утврди да ли је неко наредио лицима - овде окривљенима да чувају стражу, да ли је било на тој територији припадника бораца противничке стране у оружаном сукобу, како то суд закључује, те да ли је неко од окривљених био обучен да рукује експлозивом, јер чињеница да је првостепени суд утврдио само присуство окривљених у месту где је срушена џамија није довољан доказ да су и учествовали у рушењу.

30. Истовремено, првостепени суд је дао недовољно јасне разлоге када је у питању окривљени Алић Зоран. У изреци пресуде је наведено да је окривљени Алић чувао стражу, а у току овог кривичног поступка није утврђено ко му је наредио да чува стражу, од кога је чувао стражу, а што је и битно да би се могла преиспитати правилност закључка да су се у радњама окривљеног Алић Зорана стекла сва битна обележја наведеног кривичног дела. Окривљени је у својој одбрани навео да „нису имали разлога да чувају стражу јер су свуда били Срби.

Такође, када се има у виду одбрана окривљеног да је стајао поред камиона, нејасно је из којих чињеница првостепени суд изводи закључак да су „неки од окривљених“ чували стражу. Уобичајено је тумачење да је стража наоружана група људи у служби чувања лица, објеката и материјално техничких средстава у одређеном распореду, чији је рад регулисан посебним правилима службе, а који термин није доказан нити о томе суд даје јасне разлоге јасне како би се проверила правилност изведеног закључка. Осим тога, уколико је у конкретном случају првостепени суд био уверења да је окривљени Алић Зоран поступао као саизвршилац, неопходно је било да јасно образложи, а у складу са захтевима овог института, постојање заједничке одлуке, и конкретне „друге радње“ предузете од стране саизвршиоца са умишљајем, којом се битно доприноси извршењу кривичног дела. Неприхватљиво је, по становишту Апелационог суда у Београду, проширивање појма саизвршилаштва и крајње уопштено приписивање појединих последица окривљениом, на начин који омогућава да различити читаоци пресуде изведу сасвим различите закључке у погледу тога ко, за шта, и позивањем на који облик кривичне одговорности, одговара.

31. „Чување страже“ подразумева поступање по нечијој наредби да се буде на одређеном месту – положају и са задатком да се „пази“, а првостепени суд пропушта да такву чињеницу утврди и да само присуство окривљеног Алића у селу Скочић доведе у везу са тим да је чувао стражу. С тим у вези нејасни су разлози првостепеног суда везано за учешће окривљеног Алића, али и окривљеног Ђурђевића и окривљене Ђекић. Бранилац окривљене Ђекић Драгане управо указује у жалби на то да је из првостепене пресуде нејасно од кога су окривљени „чували стражу“, тим пре када је место Скочић након иселјавања муслиманског становништва било српско село окружено територијом коју контролишу српске оружане јединице.

32. Везано за наведену тачку 1 изреке пресуде, а када је у питању окривљена Ђекић Драгана, Апелациони суд у Београду је мишљења да је првостепени суд дао нејасне разлоге везано за „нечовечно поступање“. Првостепени суд на страни 83 наводи да имајући у виду околност целог случаја, да је одузимање имовине од оштећених извршено у тренутку када се у дворишту и у кући Хамдије Рибића одигравају силовања, пребијања, мучења, те начин на који се од оштећених одузимају њихове личне ствари и накит за који су емотивно везани, закључује да су оштећенима нанете душевне патње и извршен је озбиљан насртај на њихово достојанство. Међутим, по оцени овог суда првостепени суд пропушта да радњу окривљене Ђекић Драгане повеже са тим да она као таква улази у оквир ратног злочина. Не може се само место где се догађај одиграо везати са тим да свака радња неког лица које је било присутно представља и ратни злочин. На томе је инсистирао и Апелациони суд у Београду и у неким својим ранијим пресудама нпр. Кж 1 По2 1/2011 пара.167, где се инсистира на „контексту“ и „околностима“ под којима је дело извршено, која том делу дају обележја кривичног дела ратног злочина. На то је указано и у пресуди овог суда Кж1 По2 4/2010 где се на страни 14 и 15 говори о „коришћењу ситуације“

постојања оружаног сукоба, прикључивање уз потпуну свесност акцији, као и повезаности у „суштинском смислу“ тих радњи са самим оружаним сукобом. О томе је изостало подробније образложење и нису дати јасни разлози у првостепеној пресуди. Осим тога, бранилац окривљене Ђекић у жалби основано указује на то да првостепени суд није дао јасне разлоге везано за „емотивну везу“ оштећене и накита, нити је покушао да утврди порекло накита код оштећене, тим пре што је у том периоду масакрирано српско село у непосредној близини.

Закључак

33. Анализирајући закључак првостепеног суда из којег произлази да су се окривљени саглашавали са радњама других припадника јединице закључује се да је првостепени суд код тих припадника јединице или макар једног дела нашао да је реч о тзв. Сукцесивном саизвршилаштву, које постоји онда када се неко придружи некоме у току извршења кривичног дела, те да нису учествовали у извршењу дела од самог почетка. Међутим, у образложењу побијане пресуде изостали су јасни разлози који се односе на радње саизвршилаца које објективно морају бити у тесној вези са радњом извршења. То би значило да без учешћа тих саизвршилаца и без њихових радњи, наступање последице не би било могуће.

34. Инсистирање првостепеног суда на саглашавању са радњама других припадника као битној компоненти у радњи саизвршилаштва у субјективном смислу се за сада не може прихватити као довољно да би саизвршилаштво као заједничко остварење кривичног дела егзистирало у овом конкретном случају. Наиме, већ у самој изреци првостепене пресуде нису на јасан и недвосмислен начин описане радње за већину окривљених које у објективном смислу представљају било радњу извршења, било пак неке друге радње које би саме по себи могле бити и радње помагања, али би у том случају тај субјективни елеменат, а то је свест о заједничком деловању, морала бити присутна у значајнијој мери и интензивнијој форми.

35. Закључивање првостепеног суда којим се указује да се окривљени нису супростављали, нити штитили никог од оштећених нити им помагали, што се нуди као додатни разлог у потврду саглашавања са радњама извршења се за сада не може прихватити, јер имплицира да би свако присуство неког припадника јединице и његово нечињење у одређеном тренутку могло само по себи да представља ратни злочин.

36. Првостепени суд мора да на несумњив начин утврди заједнички циљ и идеју окривљених, што у току поступка није утврђено. Само одузимање накита јесте недозвољена радња, али да би представљала ратни злочин неопходно је утврдити више од тога, јер није свака недозвољена радња предузета у току ратних дејстава ратни злочин.

37. Такође, како би чињенично стање било утврђено, другостепени суд је мишљења да је првостепени суд морао користећи своје право из члана 15 став 4 ЗКП саслушати окривљене на околност због чега су ишли у село Скочић, у чему се у току поступка нико није изјашњавао, па чак ни окривљени Алић Зоран.

2. "Село Шетић" (став 1 тачка 2 изреке првостепене пресуде)

38. Под тачком 2 изреке пресуде окривљени Стојановић и Ђурђевић су оглашени кривим да су заједно са другим НН припадницима јединице „Симини четници“ по довожењу оштећених до јаме на месту званом „Хамзићи“ у селу Шетић, ножевима и пуцањем из ватреног оружја убили 27 цивила ромске националности, који су потом бачени у јаму у коју је убачена активирана бомба, док је за то време окривљени Алић, саглашавајући се са радњама других припадника јединице стајао у близини и чувао стражу заједно са још двојицом неидентификованих припадника јединице.

39. Првостепени суд чињеницу да је окривљени Ђурђевић учествовао у догађају у месту „Хамзићи“ утврђује на основу исказа сведока оштећене „Алфе“ која је навела да јој је одмах сутрадан по њеном доласку у Малешић, Зоран из Шапца донео крвав нож и униформу, те да је тада код њега видела сат марке „Сеико“ њеног братанца Еседа (страна 64 образложења пресуде).

40. Међутим, по мишљењу другостепеног суда, првостепени суд није дао довољно јасне и аргументоване разлоге везано за овај део пресуде. Наиме, сведок „Алфа“ у свом исказу наводи да је прала крвав нож који јој је дао Зоран из Шапца, када је на њему видела и сат марке „Сеико“ који припада њеном братанцу, али такву чињеницу првостепени суд не проверава и није саслушао наведеног сведока на околност по чему је препознала сат, како би се и проверила аутентичност сата да је управо тај сат припадао њеном братанцу суд, већ га прихвата као таквог и без довођења у везу са другим доказима закључује да је окривљени Ђурђевић Зоран предузео радње кривичног дела описане под тачком 2 изреке. У току поступка, првостепени суд није отклонио сумњу да је могло да се ради и о сату који није припадао братанцу, тим пре што су остаци тела њеног братанца Еседа пронађени у секундарној, а не у примарној јами, а све ово како би се на несумњив начин утврдиле радње окривљеног Ђурђевић Зорана. О учешћу окривљеног Ђурђевић Зорана, када је у питању догађај у селу Малетић, првостепени суд изводи закључак, између осталог, како на основу исказа оштећених „Алфе“ и „Бете“, тако и на основу чињенице да је управо сведок оштећена „Алфа“ навела да ју је окривљени Ђурђевић приморавао да уз краву униформу опере и његов крвав нож, те да је код окривљеног видела сат марке „Сеико“.

41. Приликом образлагања учешћа окривљеног Алић Зорана у критичном догађају, првостепени суд на страни 101 наводи да окривљени Алић није непосредно учествовао у радњама које су имала за последицу смрт 27 цивила и телесно повређивање Рибих Зије, али је својим присуством са наоружањем, стајао у близини, чувао стражу обезбеђујући цео догађај и стварајући уверење код оштећених да би било безнадежно пружати било какав отпор, па је саглашавајући се са предузетим радњама других припадника јединице у битноме допринео да окривљени Стојановић и Ђурђевић лише живота оштећене.

42. Међутим, овакаво образложење се не може за сада прихватити. Пре свега, првостепени суд је пропустио да објасни на основу којих доказа је извео закључак да је окривљени Алић чувао стражу, а без да је предходно утврдио од кога је стражу чувао, да ли се критични догађај одиграо у месту где је постојала опасност од наилаaska неког, ко и како му је наредио да чува стражу. Окривљени Алић у својој одбрани, везано за критични догађај у месту „Хамзићи“ не наводи да је чувао стражу, па чак ни приликом саслушања у полицији, већ је објаснио да је стајао поред камиона, те да је имао само наређење „изаћи из камиона и остани ту“. За постојање института саизвршилаштва у ужем смислу који обухвата и саизвршилаштво у конкретној ситуацији неопходно је кумулативно испуњење субјективног елемента који се састоји у свести и вољи да се учествује у делу и објективног елемента који се састоји у активном доприносу извршењу кривичног дела, за који елемент првостепени суд не даје јасне разлоге.

3. "Село Малеших" (став 1 тачка 3 изреке првостепене пресуде)

3.1. Нејасни разлози када је у питању појам нечовечно поступање

43. У изреци првостепене пресуде, везано за радње окривљеног Дамира Богдановића, је наведено да је нечовечно поступао према оштећенима тиме што су „Алфа“, „Бета“ и „Гама“ приморавали да им спремају храну, да перу њихову одећу и униформу и чисте објекте где су били смештени. Првостепени суд образлажући нечовечно поступање према оштећенима на странама од 118-123 образложења даје разлоге зашто одређене доказе прихвата и доводи их у везу са самим догађајем, али том приликом не даје разлоге зашто таква понашања представљају нечовечно поступање. Првостепени суд указује да су оштећене морале да перу униформе, кувају, чисте, спремају јер су њихови животи били у рукама окривљених, те да су биле застрашиване, подвргнуте понижавајућем третману, али не даје обајшњења зашто сматра да су те радње таквог интензитета да би представљале нечовечно поступање посматрано у оквиру кривичног дела ратног злочина.

44. Нечовечно поступање је правни појам и дефинише се као намерна радња или пропуст која наноси тешку телесну патњу или повреду или представља озбиљан напад на људско достојанство. (МКТЈ пресуда претресног већа у случају Налетилић и Мартиновић IT– 98-64; пар. 246 и пресуда жалбеног већа у случају Челебић IT– 96-21; пар. 426). По налажењу овог суда, да би радње оптужених представљале радње нечовечног поступања морале су бити снажнијег интензитета од прања униформе, кувања, чишћења, спремања, те би поступање окривљених морало да достигне одређени ниво окружности, о чему се не говори у првостепеној пресуди.

45. Управо одбрана окривљеног Богдановића указује на то да су нејасне радње које су му стављене на терет, тачније, чињеница да првостепени суд на основу таквих навода закључује да су се у радњама окривљеног стекла сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. Приликом закључења и доношења оваквог закључка од стране првостепеног суда, исти није имао у виду чињеницу да је према стању у списима управо окривљени Богдановић дошао касније у јединицу, када су већ одређене међусобне радње и улоге, те је нејасно на основу чега је првостепени суд закључио управо то да је окривљени према оштећенима са таквим радњама нечовечно поступао.

46. Такође, везано за утврђене чињенице у односу на радње окривљеног Богдановић Дамира, првостепени суд је пропустио да образложи разлике у исказима сведока, као и на основу чега закључује да је окривљени предузима радње које су описане у изреци пресуде под насловом „У селу Малеших“. Сведоци „Бета“ и „Гама“ у својим исказима не наводе да их је окривљени приморавао на нешто нити да их је малтретирао, па чак и сведок „Алфа“ у свом исказу (транскрипт – страна 15/49) наводи „није био груб према мени, немам ништа да причам у вези њега“, али суд такву чињеницу извлачи из тога што је сведок „Алфа“ узела фотографије од окривљеног док је прала његову униформу, што по налажењу овог суда није довољно да би се на несумњив начин извео закључак да је окривљени поступао на начин како је то описао. У вези са фотографијама које је према закључку суда сведок „Алфа“ узела из џепа окривљеног Дамира Богдановића, по оцени другостепеног суда, првостепени суд не даје довољно јасне разлоге на основу чега суд са таквом сигурношћу утврђује да су управо те фотографије окривљеног Дамира Богдановића. Наиме, суд се не упушта у анализу противуречних чињеница, с обзиром на то да окривљени Богдановић указује да је свако ко се налазио на слици имао те фотографије, те да је оштећена исте фотографије могла да узме и од свог супруга и од покојног Лазића, а да је он своје 2009. године дао тада ангажованом браниоцу, те да фотографије које је оштећена презеновала нису његове. У ситуацији када су обе могућности реалне и да је оштећена „Алфа“ узела фотографије док је прала униформу и да је могла да дође у посед фотографија и од других лица, суд је морао брижљивије и са посебном пажњом обради различитости и да наведе јасне разлоге зашто поклања веру исказу оштећене у том делу и зашто не

прихвата наводе окривљеног Богдановића.

3.2. Истицање непотпуно утврђеног чињеничног стања

47. Најзначајнији део жалби окривљених и њихових бранилаца ипак, односи се на тврдњу жалилаца да је првостепени суд чинећи наведену битну повреду и погрешно утврдио чињенично стање, прихватајући исказ заштићеног сведока „Алфа“, који је у великој мери неуверљив и у значајној супротности са другим изведеним доказима. Првостепени суд како се то оправдано истиче у жалбама, даје нејасне разлоге у погледу контрадикторности исказа заштићеног сведока „Алфа“.

48. Наиме, оштећена - заштићени сведок „Алфа“ је више пута мењала свој исказ у току овог кривичног поступка, а по оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд, иако се ради о кључном сведоку, не даје детаљну анализу овог исказа, нити довољно јасно и прихватљиво образложење везано за њене измене у исказима. Првостепени суд наводи да је протек времена утицао на то да постоје измене у исказима сведока, што се свакако може прихватити, али се постојеће разлике не могу искључиво тумачити на штету окривљених, а што се у жалбама браниоца указује. Управо бранилац окривљеног Ђурђевића у жалби указује да ситуација где постоје различити искази, односно исказ који доводи у питање веродостојност другог исказа, било каква сумња би морала бити прихваћена у корист окривљених или пак брижљивију оцену и јасније разлоге првостепеног суда у односу на тај исказ.

49. Разматрајући разлике у исказима Апелациони суд у Београду је мишљења да се првостепени суд, осим општим закључцима, није бавио тим да је нпр сведок „Алфа“ у свом исказу навела да је „Зоран из Шапца“ силовао сведока „Гаму“ (транскрипт - страна 16/49), коју чињеницу пред истражним судијом не наводи, а сведок „Гама“ у свом исказу (транскрипт – страна 8/68) наводи на питање председника већа да ли је неко није силовао „није Дамир, није Алић, није Гавра“. Истовремено, и када су у питању различитости сведочења у вези са радњама окривљеног Гаврић Томислава, првостепени суд на страни 136 образложења пресуде наводи да чињеница да је сведок „Алфа“ сведочила да је Гавра силовао њену братаницу „Гама“ што је сведок „Гама“ демантовала, не руши кредибилитет исказа сведока јер је могуће да се помешају чињенице без намере да се нешто прикаже другачије од онога што се заиста догодило, али такав приступ оцене исказа сведока на чијем сведочењу се заснива већи део одлуке, се не може прихватити, јер је управо у тим ситуацијама суд у обавези са великом пажњом цени дати исказ и детаљније размотри измене у сведочењу, поготово у ситуацији када одбрана у току поступка оспорава кредибилитет сведока.

50. Такође, у одбранама, односно у жалбама одбране се указује и на то да је нејасно на основу које одредбе ЗКП је сведоку дозвољено да се користи белешкама приликом давања исказа. Заштићени сведок „Алфа“ приликом сведочења дана 10.03.2010. године на питање истражног судије наводи „мислим да имам и записано“, (страна 20 транскрипта), затим „...али могу само да ти кажем на ту слику и могу да ти кажем јер имам списак..“ (страна 23 транскрипта), „не знам име, али имам у нотес...“ (страна 74 транскрипта), што по налажењу другостепеног суда управо говори о томе да је сведок имала одређене белешке. Међутим, Законик о кривичном поступку омогућује само окривљеном да користи белешке, у смислу одредбе члана 96 став 1 ЗКП, али не предвиђа ситуацију у којој сведок користи белешке. Уколико је првостепени суд омогућио сведоку да користи одређене белешке приликом сведочења, морао је и да образложи зашто, каква је природа тих белешки и да у крајњем случају изврши увид у те белешке и затражи разјашњење сведока о њима, јер би се на основу тога могла и ценити релевантност датог исказа који се оспорава у целисти.

51. Одбрана окривљеног Гаврић Томислава указује у жалби да је суд погрешно извео закључак да одбије предлог одбране да се у току поступка саслуша сведок Сенија Бећировић. По налажењу Апелационог суда у Београду, неприхватљив је закључак првостепеног суда да је немогуће по природи ствари ограничити исказ сведока само на окривљеног Гаврић Томислава, јер се он мора односити и на остале окривљене који су поступали као саизвршиоци, а да је сведок дужан по закону да говори истину и да све што је познато и ништа не сме прећутати. Међутим, првостепени суд управо пропушта да том истом приликом има на уму да је сведок обавезан да говори истину и да ништа о ономе што је познато не сме прећутати, али истовремено и то да је одредбом члана 95 став 2 ЗКП прописано да ће се сведок упозорити да није дужан да одговори на одређено питање ако је вероватно да би тиме изложило себе или лице из члана 94 став 1 овог законика тешкој страмоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу.

52. Основано у жалби бранилац окривљеног Гаврића на страни 5 указује на то да је првостепени суд предлог одбране да се поново позове и саслуша сведок Сенија Бећировић одбио јер је усмерен на одуговлачење поступка. Ово с тога што је одбијањем предлога за саслушање овог сведока по оцени овог суда чињенично стање остало непотпуно утврђено и саслушање сведока би умногоме допринело бољем сагледавању чињеница и догађаја у овом кривичном поступку. Одбијањем овог предлога одбране, првостепени суд је повредио права окривљеног у смислу одредбе члана 68 став 1 тачка 9 и 10 ЗКП и онемогућио му да прикупља доказе за своју одбрану и да између осталог испитује сведоке оптужбе, те да под истим условима као сведоке оптужбе у његовом присуству испита и сведоке одбране.

4.- разлози који се односе на целокупну првостепену пресуду

4.1 – Нечовечно поступање

53. Нечовечно поступање је правни појам, а у конкретном случају је изостала његова правна анализа. Управо су у судској пракси МКТЈ постављени одређени стандарди по питању тумачења „нечовечног поступања“, те да би се радило о кривчном делу раног злочина кршење одреби Женевских конвенција мора бити тешко, дакле мора представљати повреду правила која штити важне вредности и та повреда мора укључивати тешке повреде по жртву. Нечовечно поступање, како је већ наведено, представља намерну радњу или пропуштање, тј. радњу која је објективно гледано смишљена, а не случајна, а која наноси тешку душевну или телесну патњу или повреду или представља озбиљан насртај на људско достојанство (нпр. Пресуда Претресног већа у предмету Челебић из 1998. године IT – 96-21; пар. 543; пресуда Претресног већа у предмету Кордић и Черкез из 2001. године IT – 95-14/2; пар. 256). У првостепеној пресуди, како у изреци тако и у образложењу, нису наведени облици тешке душевне или телесне патње, односно повреде која представља озбиљан насртај на људско достојанство.

54. Такође, код изрека пресуда које садрже велики број лица првостепени суд мора са посебним опрезом и пажњом да цени значај и улогу оних лица којима се суди и њиховим радњама.

4.2. - Одлука о кривичним санкцијама

55. Основано се жалбама браниоца окривљеног Алић Зорана и Ђекић Драгане указује и на одлуке о кривичним санкцијама, с обзиром на то да првостепени суд приликом одлуке о врсти и висини кривичне санкције, а везано за то да су у конкретном случају били [REDACTED] лица, води рачуна о примени Закона о [REDACTED] кривичних дела, као и обим њихових радњи, с обзиром на то да су према Закону о [REDACTED] кривичних дела оба окривљена осуђена на максималне казне затвора по том закону. Наиме, одредбом члана 29 Закона о [REDACTED] кривичних дела и кривично правној заштити [REDACTED] је прописано да [REDACTED] затвор траје највише 5 година, али за кривична дела за која је прописана казна затвора 20 година или тежа казна [REDACTED] затвор може трајати до 10 година. Првостепени суд је пропустио да наведе разлоге везано за максималне казнене које су осуђени окривљени Алић и Ђекић, на шта је био у обавези. Првостепени суд је приликом одмеравања казне морао да има на уму све околности, па и да ли су радње окривљених таквог интензитета и значаја да би им се изрекле максималне казне.

5.- Закључак

56. Имајући у виду све напред изнето, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине, је нашао да је због наведених битних повреда одредаба кривичног поступка и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања нужно укинути првостепену пресуду и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење.

57. У поновном поступку првостепени суд ће, пре свега, отклонити наведене битне повреде одредаба кривичног поступка, на које му је овим решењем указано, имајући у виду и остале наводе изнете у изјављеним жалбама, имати у виду радње које су окривљенима стављене на терет, поуздано утврдити све одлучне чињенице од значаја за правилно пресуђење у овој кривичноправној ствари, саслушати сведока Сенију Бећировић, сведока Радослава Јеремића, у смислу члана 15 став 4 ЗКП, те евентуално прибављајући и друге доказе за које оцени да су потребни, бити у прилици да донесе правилну и на закону засновану одлуку.

58. Такође, жалба Тужилаштва за ратне злочине везано за окривљеног Ђорђа Шевића у погледу одлуке о казни, остала је беспредметна, с обзиром на то да је у односу на друге кривично-правне радње које су окривљеном Шевићу стављене на терет, Апелациони суд у Београду првостепену пресуду укинуо, а предмет вратио на поновно одлучивање.

IV

РАЗЛОЗИ ЗА ОБУСТАВУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА У ОДНОСУ НА ОКРИВЉЕНОГ СТОЈАНОВИЋ ЗОРАНА

59. Наиме, пре почетка јавне седнице, приликом покушаја уручења позива окривљеном Стојановић Зорану, повратница се у суд вратила са назнаком „умро“. Апелациони суд у Београду је затражио извод из Матичне књиге умрлих Општине Лозница, о чему је суду достављен доказ – извод из Матичне књиге умрлих заведеним под бројем 7 за годину 2014. године у ком је наведено да је извршен упис смрти Зорана Стојановића, рођеног [REDACTED] године, на дан [REDACTED] године. Имајући у виду наведено, Апелациони суд у Београду је на основу одредбе члана 20 ЗКП обуставио кривични поступак у односу на окривљеног Стојановић Зорана за кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, за које дело је и оглашен кривим.

60. Следствено наведеном, а имајући у виду одредбе члана 20, 457 и 458 ЗКП, Апелациони суд у Београду је донео одлуку као у изреци пресуде.

ЗАПИСНИЧАР
Мирјана Новић, ср

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
Синиша Важић, ср

За тачност отправка
Управитељ писарница

Потврђује се да је ова фотокопија истоветна са својим изворником - преписом, који се састоји од 21 стране.

Исправа са које је извршено фотокопирање налази се код овог Суда у предмету

КПо2 - 42/110 (КПо2 - М/М)

Такса из Тар. Бр. _____ Закона о републичким судским таксима заплаћена је и поништена.

ВИШИ СУД - ВЕЋЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

У Београду 01.08. 2014 год.

Овлашћени радник,

